

Vakinhoudelijke voorbeelduitwerking keuzevak

Economie en ondernemen

Modetechniek

Deze vakinhoudelijke uitwerking is in opdracht van de Stichting Platforms Vmbo en met financiering van het Ministerie van OCW in het kader van het projectprogramma Nieuw VMBO ontwikkeld en gereviewd door een team van docenten en vakinhoudelijke specialisten.

De voorbeelduitwerking heeft geen officiële status en is alleen bedoeld om docenten een goede indruk te geven van hoe het keuzevak geïnterpreteerd kan worden om tot een zinvolle en werkbare uitwerking ervan te komen in onderwijs en schoolexaminering.

De vakinhoudelijke uitwerking is gebaseerd op het landelijk vastgestelde examenprogramma voor dit keuzevak (o.a. te vinden op www.platformsvmbo.nl). Het examenprogramma is door het ontwikkelteam uitgewerkt in zo toetsbaar en in het onderwijs herkenbaar mogelijke onderdelen.

De inhoudelijke verwantschap van dit keuzevak met kwalificaties, keuzedelen en certificaten in het mbo is vastgesteld door de Toetsingskamer van SBB.

De nieuwste versie van deze vakinhoudelijke voorbeelduitwerking is altijd te vinden op www.platformsvmbo.nl.

Aan deze vakinhoudelijke voorbeelduitwerking kunnen geen rechten worden ontleend.

Versie 1.0
1 december 2020

© Stichting Platforms Vmbo

K/E&O/10 Modetechniek

Ontwikkelaar	Joke Trappel
Versie	1
Datum	Juli 2020

Taak:

Mode-technische vaardigheden toepassen

Voor het uitvoeren van de taak beheerst de kandidaat de voorwaardelijke kennis, vaardigheden en houding.

Toelichting:

De kandidaat oriënteert zich op

- mode en de technische vaardigheden die daarbij horen.
- verzamelen van informatie over mode en trends.
- modeontwerp, modetekenen
- kleurenleer
- textielwarenkennis
- up-cyclen en recyclen van kledingstukken en materialen
- creatief verwerken van textiel

De kandidaat maakt kennis met minimaal 3 textiele technieken zoals:

- naaien; haken, breien, gereedschap en garens
- versierende technieken zoals borduren, verven en bedrukken
- het maken van werkstukken op een naaimachine
- het verwerken van gebreide stoffen
- het strijken van stoffen met een strijkmachine/ strijkbout

K/EO/10.1 Deeltaak: werkzaamheden binnen de modetechniek uitvoeren ten aanzien van ontwerpen en technieken

In deze deeltaak onderzoekt de kandidaat

- stijlen en trends, thema's, kleurcombinaties
- oriënteert zich op de mode uit de historie en de huidige tijd
- verdiept zich in vormgeving en legt de resultaten vast in een portfolio

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	modestijlen en trends herkennen	x	x	x
2	vormgeving op het gebied van modetechniek uitvoeren	x	x	x
3	research uitvoeren	x	x	x
4	persoonlijk portfolio samenstellen op het gebied van mode	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma Economie en Ondernemen zijn op deze deeltaak van toepassing: b1,b2, b3, b4, b5, b6

Uitwerking

K/E&O/10.1.1 modestijlen en trends herkennen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	kledingstijlen en trends plaatsen in een tijdsperiode		x	x
2	beknopt modebeeld door de eeuwen heen herkennen en benoemen	x	x	x
3	overeenkomsten tussen de mode van vroeger en ontwerpen van huidige ontwerpers benoemen		x	x
4	enkele coutureontwerpers noemen uit binnen-en buitenland		x	x

K/E&O/10.1.2 vormgeving op het gebied van modetechniek uitvoeren

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	geometrische vormen herkennen en benoemen zoals, vierkant, driehoek en cirkel	x	x	x
2	ruimtelijke (stereometrische) figuren als kubus, bol en piramide herkennen en benoemen	x	x	x
3	ruimtelijke figuren toepassen in een werkstukje	x	x	x
4	modelleren en draperen van stof op een paspop om de eigenschappen van een stof te leren kennen of om te ervaren of je er volume mee kunt creëren	x	x	x
5	de maat van een persoon kunnen bepalen met behulp van een maattabel	x	x	x
6	enkele figuurtypes kunnen benoemen zoals: de H-lijn, V-lijn, A-lijn	x	x	x
7	maten opnemen bij een proefpersoon of paspop en deze schriftelijk of digitaal vastleggen zoals de: <ul style="list-style-type: none"> • halsomvang • borstomvang • tailleomvang • heupomvang • armlengte • schouderbreedte 	x	x	x
8	de meest gangbare modellen kledingstukken kennen en benoemen zoals: rok, jurk, lange broek, korte broek, jas, vest, T-shirt, poloshirt, ed.	x	x	x
9	een ontwerpschets maken voor een kledingstuk	x	x	x
10	een gekozen ontwerp binnen een stijl plaatsen		x	x
11	een praktijkopdracht uitvoeren zoals het ontwerpen van een rok of broek en verslag uitbrengen van het proces door het <ul style="list-style-type: none"> • beschrijven van het gekozen model • beschrijven van de details • toelichten van de keuze voor een bepaald model • toelichten van de gebruikte details • toelichten van het gebruik van materiaal, kleur en accessoires • toelichten van de stijl van de rok zoals romantisch, klassiek, stoer of chic 	x	x	x
12	een eigen gemaakt of aangepast bestaand ontwerp uitvoeren in de praktijk	x	x	x

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
13	experimenteren met up-cyclen /recyclen, verven, korter maken van gedragen of niet-verkochte kleding met als doel deze te kunnen hergebruiken	x	x	x

K/E&O/10.1.3 research uitvoeren

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	voorbeelden van stijlen als klassiek, casual, chic, trendy, romantisch, urban, verzamelen in een (digitaal) document	x	x	x
2	kenmerken van stijlen als klassiek, casual, chic, trendy, romantisch, urban herkennen	x	x	x
3	kleurcombinaties en contrasten herkennen in een ontwerp		x	x
4	de basiskleuren: primaire, secundaire en tertiaire kleuren herkennen en benoemen	x	x	x
5	de samenstelling van secundaire en tertiaire kleuren benoemen	x	x	x
6	primaire en secundaire kleuren in een ontwerp toepassen	x	x	x
7	warme en koude kleuren herkennen en benoemen	x	x	x
8	complementaire kleuren herkennen en benoemen		x	x
9	kleurcontrasten herkennen en toepassen	x	x	x
10	kan benoemen wat mode-bloggers, vloggers en trendwatchers doen	x	x	x

K/E&O/10.1.4 persoonlijk portfolio samenstellen

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	<p>een persoonlijk portfolio samenstellen met als mogelijke toepassingen: een verzameling werkstukken die gemaakt zijn tijdens het keuzevak zoals</p> <ul style="list-style-type: none"> • een sfeercollage/moodboard in een stijl naar eigen keuze • met een korte beschrijving van de stijl en afbeeldingen • een foto van een eigen gemaakt kledingstuk dat past bij die stijl met accessoires opnemen in een moodboard; <p>of -----</p> <p>een persoonlijk portfolio samenstellen met als mogelijke toepassingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een eigen ontwerp voor een kledingstuk • fotoreportage van gemaakte werkstukken • een procesbeschrijving (met behulp van een format) • een bestand kledingstuk combineren met accessoires 	x	x	x
2	het portfolio voorzien van inhoudsopgave, bronnen, prijzen en winkels; en een vast lettertype en lay-out	x	x	..x
3	het portfolio op papier of digitaal uitwerken	x	x	..x

K/E&O/10.2 Deeltaak: werkzaamheden uitvoeren ten aanzien van productietechnieken.

In deze deeltaak onderzoekt de kandidaat:

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	wasvoorschriftsymbolen herkennen, benoemen en uitleggen	x	x	x
2	kleding en /of textiel-labels herkennen en benoemen	x		
3	kleding en/of textiel-labels herkennen, benoemen en uitleggen		x	x
4	natuurlijke, kunstmatige (semisynthetische), synthetische stoffen herkennen en benoemen zoals: <ul style="list-style-type: none"> • katoen, linnen, hennep, brandnetel en bamboe • wol, zijde, angora • viscose (rayon), modal • nylon, polyester, acryl 	x	x	x
5	de oorsprong (grondstoffen) van natuurlijke, semisynthetische en synthetische stoffen herkennen en benoemen zoals: <ul style="list-style-type: none"> • katoenplant, vlas, hennepplant, brandnetelplant, bamboeplant (plantaardig) • schapenvacht, cocon van de zijderups, vacht angorageit(dierlijk) • modal, viscose (kunstmatig bewerkte vezel uit hout, semisynthetisch) • tencel (kunstmatig bewerkte vezel uit eucalyptus hout) • Polyamide, Polymeer, Polyacryl (synthetisch) • mengstoffen 	x	x	x
6	beargumenteren waarom een textielsoort wel of niet geschikt is voor een bepaald doel		x	x
7	benoemen welke effecten de productie van textielstoffen heeft op het milieu <ul style="list-style-type: none"> • de oorsprong en eigenschappen van textielvezels • technieken, handelingen en werkzaamheden rondom de productie van een textielwerkstuk • gereedschappen en apparatuur en maakt met behulp daarvan een werkstuk 	x	x	x

Eindtermen

De kandidaat kan:		BB	KB	GL
1	producten en materialen herkennen, specifiek: textielwarenkennis	x	x	x
2	technieken toepassen, specifiek: het maken van een naai-technisch werkstuk	x	x	x
3	bedienen van apparatuur, specifiek: naaimachine en strijkmachine	x	x	x

De volgende professionele kennis en vaardigheden uit het Kernprogramma E&O zijn op deze deeltaak van toepassing: b1,b2, b3, b4, b5, b6

Uitwerking

K/E&O/10.2.1 producten en materialen herkennen, specifiek: textielwarenkennis

K/E&O/10.2.2 technieken toepassen, specifiek: het maken van een naai-technisch werkstuk

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	<ul style="list-style-type: none"> • een borduur-, haak-, of breiwerkstuk maken • een werkstuk op de naaimachine maken <i>een keuze uit bovenstaande mogelijkheden</i>	x	x	x
2	diverse naaisteken onderscheiden zoals: rechte steek, zigzagsteek en deze toepassen in een werkstuk	x	x	x
3	een open en gesloten naad afwerken	x	x	x
4	een patroon overnemen van een slabloon of een patronenblad van een modeblad	x	x	x
5	een patroon op stof spelden, naad aantekenen, knippen, doorslaan(inrijgen of met kleermakerskrijt de afmetingen aanduiden))	x	x	x
6	op de juiste volgorde het kledingstuk in elkaar zetten met behulp van een handleiding, beschrijving en/of stappenplan,	x	x	x
7	het kledingstuk met bijpassende accessoires presenteren	x	x	x
8	een lockmachine gebruiken bij het maken van een werkstuk (indien mogelijk)	x	x	x
9	begrippen als: kleermakerskrijt, tornmesje, spelden, rijgen, (materialen) bovenspanning, onderspanning, steekbreedteknop (technieken)herkennen en benoemen	x	x	x

K/E&O/ 10.2.3 bedienen van apparatuur, specifiek: naaimachine en strijkmachine

In dit verband kan de kandidaat:		BB	KB	GL
1	verschillende uitvoeringen van naaimachine, lockmachine herkennen, en benoemen wat de mogelijkheden zijn (steeksoorten e.d.)	x	x	x
2	kan de naaimachine zelfstandig gebruiken	x	x	x
3	enkele naaimachinevoetjes en hun functie benoemen		x	x
4	een naaimachinevoetje wisselen	x	x	x
5	diverse naaimachinesteken toepassen op een proeflapje	x	x	x
6	kledingstukken of stukken stof zoals: broek, overhemd strijken met een stoomstrijkbout en/of strijkmachine op de juiste temperatuur, om deze vervolgens netjes op te vouwen of op te hangen	x	x	x

Doorstroom mbo

Dit keuzevak is verwant aan de inhoud van de volgende kwalificaties binnen het mbo:

Dossier	crebo	Kwalificatie	crebo	Niveau
Kleding-, confectie- en veranderatelier	23074	Basisedewerker mode	25159	2
Mode/maatkleding	23077	Allround medewerker mode/maatkleding	25163	3
		Specialist mode/maatkleding	25164	4
Fashion design & productmanagement	23207	Junior Stylist	25526	4

Dit keuzevak is verwant aan de inhoud van het volgende keuzedeel:

Keuzedeel	ID Code	Certificaat
Mode, geschikt voor niveau 3 en 4	K0518	X
Mode retail, geschikt voor niveau 3 en 4	K1063	X
Mode (geschikt voor niveau 2)	K1063	X
Digitaal patroonteken 1 (basis)	K0461	X
Experimentele modevormgeving	K0725	
Image en media in de mode	K0906	
3D modellen & graphics in verschillende media-uitingen	K0726	
Mode en textiel	K0069	
Be- en verwerkingstechnieken textiel	K0209	
Patroon- en productietechnieken	K0463	
Verdieping textiel: toegepaste hoedentechnieken	K1046	
Verdieping textiel: toegepaste textiele technieken	K1047	

Naast bovenstaande doorstroomvarianten is een modevakschool ook een mogelijkheid om zich verder in het ontwerpen en maken van naaiwerkstukken te bekwamen.

Dat is vaak een deeltijdopleiding bij een particulier instituut en wordt vaak naast een baan of andere opleiding gevolgd.

Voorbeelden van opleidingen zijn: coupeuse, patroontekenen, modetekenen en ontwerpen

Begrippenlijst Keuzevak 8 Mode en Techniek

De volgende vakinhoudelijke begrippen zijn relevant voor dit keuzevak:

Term	Omschrijving
a-symmetrisch	een vrije opbouw van (grafische) elementen; (twee helften zijn elkaars spiegelbeeld niet)
accessoires	aanvullingen op kleding, zoals handtas, zonnebril, sieraden ed.
acryl	synthetische textielvezel
atelier	een werkruimte waar kleding wordt geproduceerd
bovendraad	draad in de naaimachine die bovenlangs en door de naald heen wordt gehaald
casual	kernwoorden kenmerken: comfort, informeel, vrijetijds kleding
chic	kernwoorden kenmerken: combinatie tussen toegankelijk en netjes in kleuren als, zwart, wit en grijs, donkerblauw en donkergrijs
complementaire kleur	kleuren die tegenover elkaar staan in de kleurencirkel, geel tegenover paars, blauw tegenover oranje, rood tegenover groen
confectie-industrie	bedrijven waar stoffen tot kleding gemaakt worden.
couture	exclusieve damesmode; het ontwerpen en maken van maatkleding
design	vormgeving, ontwerp, opmaak
draadgeleiders	langs deze geleiders gaat de draad van de garenklos naar de machinenaald
duurzame kleding =ecokleding	kleding op een milieuvriendelijke manier gemaakt, zonder misstanden in kledingfabrieken, dierenleed, grote milieuschade en enorme bergen afval, vaak van natuurlijke materialen
fournituren	alle materialen die worden gebruikt om kleding in elkaar te zetten en om deze te versieren
geometrische vorm	meetkundige vorm, zoals een rechthoek, cirkel, driehoek
grondstoffen	(basis)materialen die in een proces gebruikt worden om iets te maken of te fabriceren.
hefboom	hiermee kun je het machinevoetje op en neer bewegen
hoofdkleuren	belangrijkste kleuren van een bepaald seizoen
klassiek	kernwoorden kenmerken: elegant, verzorgd, professioneel, zakelijk, formeel
koude kleur	paars, blauwpaars, blauw, blauwgroen, groen, geelgroen
lay out	opmaak met lettertypes, grootte, kleuren, posities op de pagina van afbeeldingen
lockmachine	een naaimachine die naait, afsnijdt en afwerkt in één handeling
maattabel	tabel waarmee je met behulp van bepaalde opgemeten delen van het lichaam, zoals borstomvang, tailleomvang, heupomvang de maat kunt vaststellen
mengstof	stof uit een mengsel van natuurlijke en/of kunstmatige stoffen
modal	natuurlijke kunstvezel, gemaakt uit de cellulose van beukenhout
modelleren / draperen	lap stof op een mooie manier om bv een paspop schikken

Term	Omschrijving
moodboard	een collage op posterformaat. Deze collage geeft een bepaald sfeerbeeld. Mood is een ander woord voor sfeer, en board is naar het Nederlands vertaald een bord. Zo krijg je dus het woord sfeerbord, een bord dat de sfeer uitstraalt. Deze sfeer is in één opslag te zien, en dus veel effectiever dan een beschreven sfeer in tekstvorm. Voor een moodboard kunnen allerlei materialen gebruikt worden zoals stof, papier, verf, stift enzovoort., maar een digital moodboard is ook mogelijk
naaimachinevoetje	een onderdeel van een naaimachine , drukt de stof naar beneden
natuurlijke grondstof	grondstof uit de natuur, die door mensen uit de grond is gehaald, verbouwd of van dieren afkomstig is.
nylon	polyamide, synthetische textielvezel
onderdraad	de draad van de spoel is en die aan de onderzijde van het naaiwerk zit
oplegschema	een schema van hoe je de patronen op de stof moet leggen
oversized kleding	losjes om het lichaam vallende kleding
pastelkleur	zachte kleur die ontstaat als je een kleur met wit mengt
patroon	tekening van een kledingstuk in onderdelen op papier voordat het gemaakt wordt
polyester	synthetische textielvezel
portfolio	een portfolio wordt opgesteld als iemand een overzicht wil geven van zijn gemaakte werk
primaire kleur	rood, geel, blauw ; geel, cyaan, magenta (drukwerk, printer)
productielijn	de volgorde waarin kleding in de confectie gemaakt wordt.
prototype	eerst gemaakt product dat dient als voorbeeld. Een basisontwerp, waarvan het de bedoeling is dat er meer van gemaakt gaan worden.
raderpatroon	patroon uit een zelfmaakblad dat op patroontekeningpapier moet worden overgenomen
recyclen/upcyclen	opnieuw gebruiken van materialen; upcyclen is een vorm van recycling waarbij het product wordt verwerkt tot één of meerdere nieuwe producten. Het uitgangspunt bij upcyclen is dat de kwaliteit van de producten niet omlaag gaat, maar zelfs nog beter wordt. De producten worden op een zodanige manier hergebruikt dat ze meer waarde krijgen.
research	onderzoek doen naar.....
rijggaren	grof garen om met de hand een tijdelijke verbinding te maken, bijv. een kledingstuk in de pas rijgen
romantisch	kernwoorden kenmerken: zachte kleuren, zachte stoffen, zachte belijning
secundaire kleur	oranje, paars, groen
spectrumkleuren	zes regenboogkleuren : rood, oranje, geel, groen, blauw, paars
spoel	plat garenklosje met daarop de onderdraad
spoelhuis	houder van het spoeltje
steekbreedteknoop	Knop(wiel), waarmee je de breedte van de steek kunt veranderen
stijl	het wezenlijke, gezamenlijke kenmerk van een richting in o.a. de kunst, architectuur , interieur en mode
symmetrisch	twee helften die elkaars spiegelbeeld zijn
synthetisch of kunstmatige grondstof	grondstof die door mensen wordt gemaakt en niet uit de natuur afkomstig is, bv olie of gas
tacker	nietpistool, zwaardere versie van een nietapparaat

Term	Omschrijving
tertiaire kleur	kleuren die ontstaan door het mengen van een primaire kleur met een secundaire kleur
textielindustrie	de industrie die de grondstoffen koopt en hiervan stoffen en kleding maakt
textielwarenkennis	kennis van de kwaliteit van het product zelf, de samenstelling en eigenschappen van het stuk textiel
tornmesje	mesje om stiksels lost te maken en om knoopsgaten mee open te snijden.
transporteur	onderdeel van de naaimachine dat zorgt voor het transport van de stof bij het naaien
trend	lange termijn beweging in bv de mode
trendy	modieus, eigentijds, hip, volgens de laatste mode
tricot	(machinaal) gebreide stof
tricotnaald	naald voor dunne en tricot stoffen
urban	kernwoorden kenmerken: informele dresscode, oversized, sneakers, modieuze kleding,
viscose	rayon, bewerkt cellulose uit hout of katoen
voetpedaal	pedaal waarmee je de snelheid van het naaien kunt regelen
warme kleur	geel, geeloranje, oranje, roodoranje, rood en roodpaars
wasvoorschriftsymbolen	afbeeldingen die weergeven hoe een textielstuk gewassen dient te worden